

DATOS IDENTIFICATIVOS

Literatura: Panorama da literatura en lingua española I

Materia	Literatura: Panorama da literatura en lingua española I			
Código	V01G160V01204			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Espanol			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	2C
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguion, Antonio			
Profesorado	Chas Aguion, Antonio			
Correo-e	achas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Argumentar os temas e textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.	A6
- Sintetizar, relacionar e describir a literatura en lingua española nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	A3

- Identificar, comprender e apreciar as principais achegas da literatura do español, en España e en América.

- Participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico, con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión. A7

- Posuír as ferramentas e as técnicas metodolóxicas básicas para o estudo e a análise literario. A9

- Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación. A13

- Posuír os coñecementos necesarios para comprender, desenvolver, analizar, avaliar e aproveitar, para o futuro profesional, os recursos literarios. B2

- Argumentar con solidez sobre temas e textos que hai que estudar, cos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente cos orientados á investigación literaria. B5

Contidos

Tema

1. Introducción á literatura en lingua española.	1.1. Caracterización e límites. 1.2. Fontes para o seu estudo e investigación. 1.3. Metodoloxía do traballo de investigación en literatura española.
2. Panorama da literatura en lingua española da Idade Media.	2.1. Poesía. 2.2. Prosa. 2.3. Orixes do teatro.
3. Panorama da literatura en lingua española dos séculos XVI e XVII.	3.1. Poesía 3.2. Prosa 3.3. Teatro

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	20	40
Traballos de aula	16	0	16
Titoría en grupo	8	0	8
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Traballos tutelados	0	28	28
Seminarios	2	0	2
Actividades introdutorias	4	0	4
Traballos e proxectos	0	50	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Nas clases teóricas preséntolle ao alumnado cada un dos temas de maneira organizada, proporcionándolle unha selección bibliográfica, que comento ao inicio de cada un deles, e un guión cos principais aspectos, todo isto sen descoidar a importancia dos textos literarios. Aínda que se trata dun método de ensinanza fundamentalmente temático e que pretende transmitir o maior número de contidos ao maior número de estudantes no menor tempo posible, procuro, con todo, suscitar a participación do alumnado, de modo que poida intervir, preguntar ou participar na exposición.
Traballos de aula	Considero a práctica como parte complementaria da exposición teórica. Por iso, continuamente faremos aplicacións prácticas dos conceptos expostos, tanto nas sesións maxistras como nos seminarios. Para o primeiro dos temas, organizo exercicios baseados en cuestións de carácter metodolóxico e instrumental, como buscas bibliográficas guiadas, elaboración de pequenos repertorios bibliográficos ou cotexo de diferentes sistemas de citación. Para os outros dous bloques temáticos, concédolle especial importancia ao comentario de textos, complemento indispensable ás explicacións teóricas, polo que procuro que a explicación sobre unha obra ou un xénero vaia inmediatamente acompañada polo comentario dun fragmento ou da totalidade desta, mostrando así a utilidade dos coñecementos teóricos para facer unha lectura mellorada do texto. Así mesmo, nas clases prácticas tamén poden realizarse outras actividades, como a confección de fichas de lectura, recensións e sínteses sobre a lectura dalgún traballo crítico.
Titoría en grupo	Horas distribuídas ao longo do curso, de carácter obrigatorio, fixadas no horario oficial e correspondentes á docencia presencial. Nelas aclárolle ao alumnado, entre outros aspectos, nocións acerca do manexo de fontes instrumentais (catálogos, bases de datos etc.), explicacións de cuestións de carácter metodolóxico, resolución de dúbidas suscitadas na elaboración dos diferentes traballos do/a estudante así como nas lecturas, ou ben atendo á revisión de conceptos.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Teño prevista a asistencia dun/unha especialista na materia para que pronuncie unha conferencia, cuxa data lla anticipo ao alumnado. Será no espazo reservado ás horas presenciais e sobre un dos contidos do programa.

Traballos tutelados	Considero, dentro deste apartado, diferentes actividades que ha de realizar o estudantado. Antes de todo, e tratándose dunha materia de literatura, ten que realizar a lectura dunha serie de obras, tanto fontes primarias como secundarias, obrigatorias e optativas (das que informo no apartado correspondente). A este apartado de traballos (punto 4: metodoloxías), asígnolle 34 horas de traballo persoal do alumnado; da correcta asimilación destas lecturas dará conta a elaboración das probas (traballos e proxectos, probas escritas). Así mesmo, e dentro do apartado de probas, o/a estudante ha de entregar, en correspondencia cos diferentes bloques temáticos do programa, os seguintes traballos obrigatorios: 1. Busca bibliográfica, no catálogo da biblioteca do centro, de todas as edicións correspondentes a un título determinado, dentro do corpus de lecturas obrigatorias do apartado de literatura española medieval e dos Séculos de Ouro desta materia, e posterior clasificación xustificada do tipo de edición, de acordo co listado que organizará o profesor nas horas dedicadas ás actividades introdutorias. A data de entrega será a segunda semana lectiva de abril de 2010. 2. Unha ficha de lectura dalgunha das obras incluídas entre as lecturas obrigatorias. Nelas, informarase dos principais aspectos que afectan tanto ao contido (temas e subtemas, análise dos personaxes, estrutura etc.) como á forma (métrica, lingua, recursos estilísticos, técnicas narrativas etc.). A asignación realizarase nas primeiras sesións das actividades introdutorias, e a data de entrega non será posterior á última semana de maio de 2010. 3. Un comentario literario de texto, de acordo coas directrices que se proporcionarán nas sesións introdutorias, pero tamén nas clases prácticas e nas titorías colectivas. Os textos, que se adxudicarán a cada un/unha dos/as estudantes, extraeranse de entre as lecturas obrigatorias. A data de entrega non será posterior á última semana lectiva de maio.
Seminarios	Os seminarios permiten a análise máis detida dun tema. Previamente, proporcionareille material ao alumnado para que nas súas sesións se convertan non só en receptores de información, senón que tamén poidan contribuír, cos seus xuízos, á explicación do tema ou da obra que se trate de analizar.
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial, prevexo organizar a marcha da materia. Posto que se trata de estudantes de primeiro curso, exporei a metodoloxía, procurando anticipar e aclarar aquelas cuestións que afecten ao desenvolvemento do curso. Así mesmo, nestas sesións introdutorias adxudicaráselle os traballos a cada alumno/a matriculado/a.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento. Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Titoría en grupo	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento. Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Traballos tutelados	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento. Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A asistencia e participación nas horas presenciais (sexan teóricas, prácticas ou outras consignadas na guía) asignadas á asignatura contarán un 10% na calificación final para quen opte pola avaliación continua.	10
Traballos de aula	Ao longo do curso faranse diferentes exercicios na aula, correspondentes aos diferentes temas e contidos da guía. Poderanse corrixir na mesma aula ou recollese, dependendo da entidade dos mesmos (por exemplo: comentarios métricos, retóricos, análises de fragmentos, etc.). A suma destes traballos contará un 20% para os alumnos que opten pola avaliación continua.	20

Traballos e proxectos	A realización dos traballos, a súa entrega na data e a avaliación positiva destes será condición indispensable para superar a materia. Terase en conta a correcta asimilación dos contidos, pero tamén a utilización adecuada dos instrumentos metodolóxicos, que serán expostos nas titorías colectivas, a presentación formal, así como a redacción. Os traballos terán un peso dun 70 % da cualificación final da materia.	70
-----------------------	---	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria para poder optar á avaliación continua cómpre asistir ás horas presenciais e entregar en prazo os traballos obrigatorios. Para a segunda convocatoria o alumnado terá que facer un único exame no que se evaluará de todo o contido da materia. A proba constará de polo menos unha pregunta teórica, na que se esixirá o coñecemento de conceptos explicados nas sesións teóricas ou prácticas, así como unha o varias preguntas de tipo práctico, dacordo cos contidos do temario.

Bibliografía. Fontes de información

1) F. Gómez Redondo (ed.), **Selección de: Poesía española I. Edad Media: juglaría, clerecía y romancero**, Barcelona, Crítica, 1996.,

2) Fernando de Rojas,, **La Celestina**,, (ediciones: Crítica, Castalia, Cátedra),

3) J. M. Blecua (ed.), **Selección de: Poesía de la Edad de Oro, I: Renacimiento**,, Madrid, Castalia, 1984 (3ª edic. 2003).,

5) J. M. Blecua (ed.), **Selección de: Poesía de la Edad de Oro, II: Barroco**, Madrid, Castalia, 1988 (3ª edic. 2003).,

4) F. Rico (ed.), **Lazarillo de Tormes**, Madrid, Cátedra, 2005 (18ª edición),

Además de las lecturas obligatorias, para cada uno de los temas, se entregará al alumnado la bibliografía específica.

Ademais das lecturas obrigatorias, para cada un dos temas, entregaráselle ao alumnado a bibliografía específica.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/